

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00282&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00282. Себорейний дерматит у дорослого

Автор: Alexander Salava
Редактор оригінального тексту: Jukkapekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-12-12

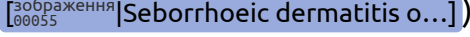

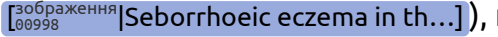

Основні положення

- Діагностика ґрунтується на типовому зовнішньому вигляді та локалізації висипу.
- Себорейний дерматит має різні клінічні прояви.
- Ведення включає симптоматичне лікування.

Епідеміологія та етіологія

- Поширеність близько 3–5%
- Ендогенний і мультифакторний
- Підвищена продукція шкірного жиру (себорея), властивості шкірного жиру та імунологічна відповідь пацієнта сприяють зростанню дріжджових грибків *Malassezia yeasts* та інших мікробів. *Malassezia yeasts* перетворюють шкірний жир в жирні кислоти, що призводить до подразнення шкіри.
- Повідомлялось про зв'язок між раптовим початком або спалахами і певними станами (наприклад, імуносупресією, ВІЛ-інфекцією, хворобою Паркінсона) чи лікарськими засобами (літій, галоперидол, антиепілептичні препарати, системні глюкокортикоїди).

Симптоми та ознаки

- Окремі лускоподібні та еритематозні плямисті ушкодження, які можуть зливатися, утворюючи більші ураження на обличчі та інших ділянках
- Періодичне виникнення симптомів на ділянках шкіри, багатих на шкірний жир.
 - Шкіра голови (фотографії)
 - Обличчя (фото) , брови, носогубні складки (фото) , зона "бакенбардів" (фото))
 - Вушна раковина і слуховий канал
 - Центральні верхні частини грудної клітки та, іноді, спини (високі зони потовиділення: трикутник бюстгальтера і трикутна область між плечима і лопатками, фото)
 - Пахви (фото)
 - Сіднична щілина (фото) , пахви (фото)) , область статевих органів (головки статевого члена, мошонки; фото)
- Різні клінічні прояви включають
 - жирне або сухе лущення шкіри голови, іноді товсті бляшки на волосистій частині голови (фото)
 - себорейний дерматит слухового каналу і вух
 - дерматит повік, себорейний блефарит
 - плямисті ураження на ділянках високого потовиділення у верхній частині тулуба
 - добре розмежована еритема і екскоріація в області згинання (= поприлість)
 - себорейний дерматит статевого члена (баланіт) або яєчок.

Діагностика

- Діагностика ґрунтується на типовому зовнішньому вигляді та локалізації висипу.
- У деяких випадках показані зразки грибків (для мікроскопії та культури) для виключення лишаю.

Диференційна діагностика

- Псоріаз [настанова 00288 | Psoriasis]: луска більш товста, ділянки переважної локалізації різні, а саме: лікті і коліна, долоні і підшви. Зміни нігтів, а псоріаз часто є спадковим.
- Атопічний дерматит: різні типові місця локалізації
 - Ураження шкіри голови іноді ідентичні тим, що викликаються себорейним дерматитом
- Оперізуючий лишай: треба враховувати, наприклад, при дерматиті паху
- Різнокольоровий лишай: на тулубі

Лікування

- Зазвичай лікування, яке є симптоматичним, не досягає постійних результатів, і коли симптоми погіршуються, його необхідно періодично повторювати (курс триває 1–2 тижні).
- Для того, щоб зменшити частоту загострень, слід продовжувати підтримуючу терапію, можливо, один раз або двічі на тиждень [доказ 01480 | A].
- Зменшення лупи та себо-супресія
 - Себорейні ділянки слід мити частіше, ніж зазвичай (щодня).
 - Для миття можна застосовувати базові місцеві мазі в формі гелів (наприклад, продукти, що містять пропіленгліколь) або базові місцеві мазі можна використовувати після миття.
- Обличчя і тіло
 - Місцеві легкі до помірно сильних кремів з глюкокортикоїдами [доказ 07349 | B]
 - Креми, що містять комбінацію глюкокортикоїдів і протигрибкового засобу

- Періодично використовують глюкокортикоїдні креми, наприклад, в періоди загострення один або два рази на день впродовж 1–2 тижнів.
- Мазь такролімус або крем пімекролімус як періодична терапія 1-2 рази на день впродовж 3–4 тижнів або як підтримуюча терапія, наприклад, один або два рази на тиждень
- Креми, гелі або шампуні, що містять місцеві протигрибкові засоби (кетоконазол, клотримазол, міконазол, тіоконазол) або мазь тербінафін.
- Протигрибкові засоби можуть застосовуватися при загостреннях один або два рази на день впродовж 1-2 тижнів, і вони підходять для профілактичної підтримуючої терапії один або два рази на тиждень.
- Метронідазол або азелаїнова кислота у вигляді гелю або крему впродовж 3–4 тижнів, за необхідності підтримуючої терапії 1-2 рази на тиждень.
- Шкіра голови
 - Бляшки на шкірі голови можна пом'якшити ввечорі 3–5% маззю саліцилової кислоти і вимити вранці.
 - Шкіру голови можна промити шампунем з кетоконазолом [доказ 01480] [A] або шампунем з сульфід селену [доказ 05069] [B]
 - Коментар експерта.* Лікарський засіб селену сульфід станом на 01.07.2019 в Україні не зареєстрований.
 - Розчини з глюкокортикоїдами (еквівалентні дози) на шкіру голови (клас I–III) [доказ 07349] [B]
 - У резистентних до лікування випадках може бути проведена послідовна схема лікування з використанням шампуню з глюкокортикоїдами впродовж 3–4 тижнів.
- Вуха і слухові канали
 - Легкі до помірно сильні мазі або розчини з глюкокортикоїдами 1–2 рази на день впродовж 1–2 тижнів
- Ділянки згинання
 - Від легких до помірно сильних мазі з глюкокортикоїдами
 - Комбінація мазі глюкокортикоїдів і протигрибкових засобів азольної групи

- Мазь такролімус або крем пімекролімус періодично 1–2 рази на день курсами 3–4 тижні або в якості підтримуючої терапії, наприклад, 1-2 рази на тиждень.
- Ефект теплого і вологого середовища може бути зменшений шляхом нанесення тальку або порошку з похідними азолу після промивання вранці і цинкової пасту після миття у вечірній час.

Консультація

- У важких випадках і стійких до терапії випадках необхідно проконсультуватися з дерматологом.

Пов'язані ресурси

Джерела інформації

R1. Warshaw EM, Wohlhuter RJ, Liu A et al. Results of a randomized, double-blind, vehicle-controlled efficacy trial of pimecrolimus cream 1% for the treatment of moderate to severe facial seborrheic dermatitis. *J Am Acad Dermatol* 2007;57(2):257-64. [\[PubMedID|17188780\]](#)

R2. Seckin D, Gurbuz O, Akin O. Metronidazole 0.75% gel vs. ketoconazole 2% cream in the treatment of facial seborrheic dermatitis: a randomized, double-blind study. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2007;21(3):345-50. [\[PubMedID|17309456\]](#)

R3. Cicek D, Kandi B, Bakar S et al. Pimecrolimus 1% cream, methylprednisolone aceponate 0.1% cream and metronidazole 0.75% gel in the treatment of seborrhoeic dermatitis: a randomized clinical study. *J Dermatolog Treat* 2009;20(6):344-9. [\[PubMedID|19954391\]](#)

R4. Ortonne JP, Nikkels AF, Reich K et al. Efficacious and safe management of moderate to severe scalp seborrhoeic dermatitis using clobetasol propionate shampoo 0.05% combined with ketoconazole shampoo 2%: a randomized, controlled study. *Br J Dermatol* 2011;165(1):171-6. [\[PubMedID|21707573\]](#)

R5. Naldi L, Diphooorn J. Seborrhoeic dermatitis of the scalp. *BMJ Clin Evid* 2015;2015():. [\[PubMedID|26016669\]](#)

Настанови

- [Настанова 00288](#). Psoriasis.

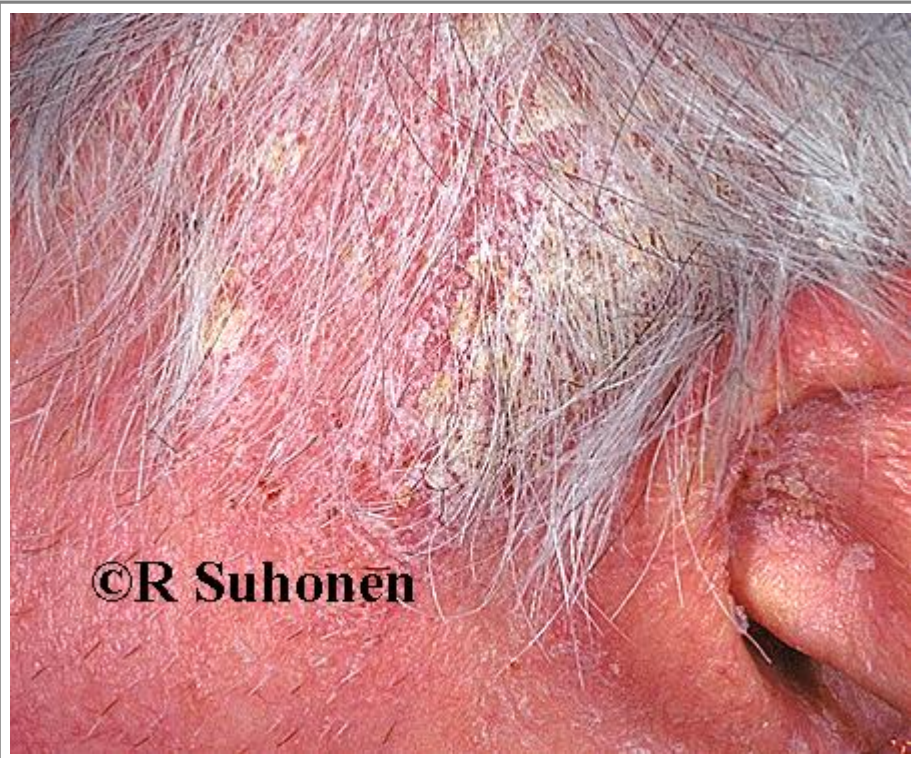
Зображення

- [Зображення 00057](#). Seborrhoeic dermatitis in hairy scalp.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00058](#). Seborrhoeic dermatitis of the scalp.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00997](#). Seborrhoeic eczema in the face.

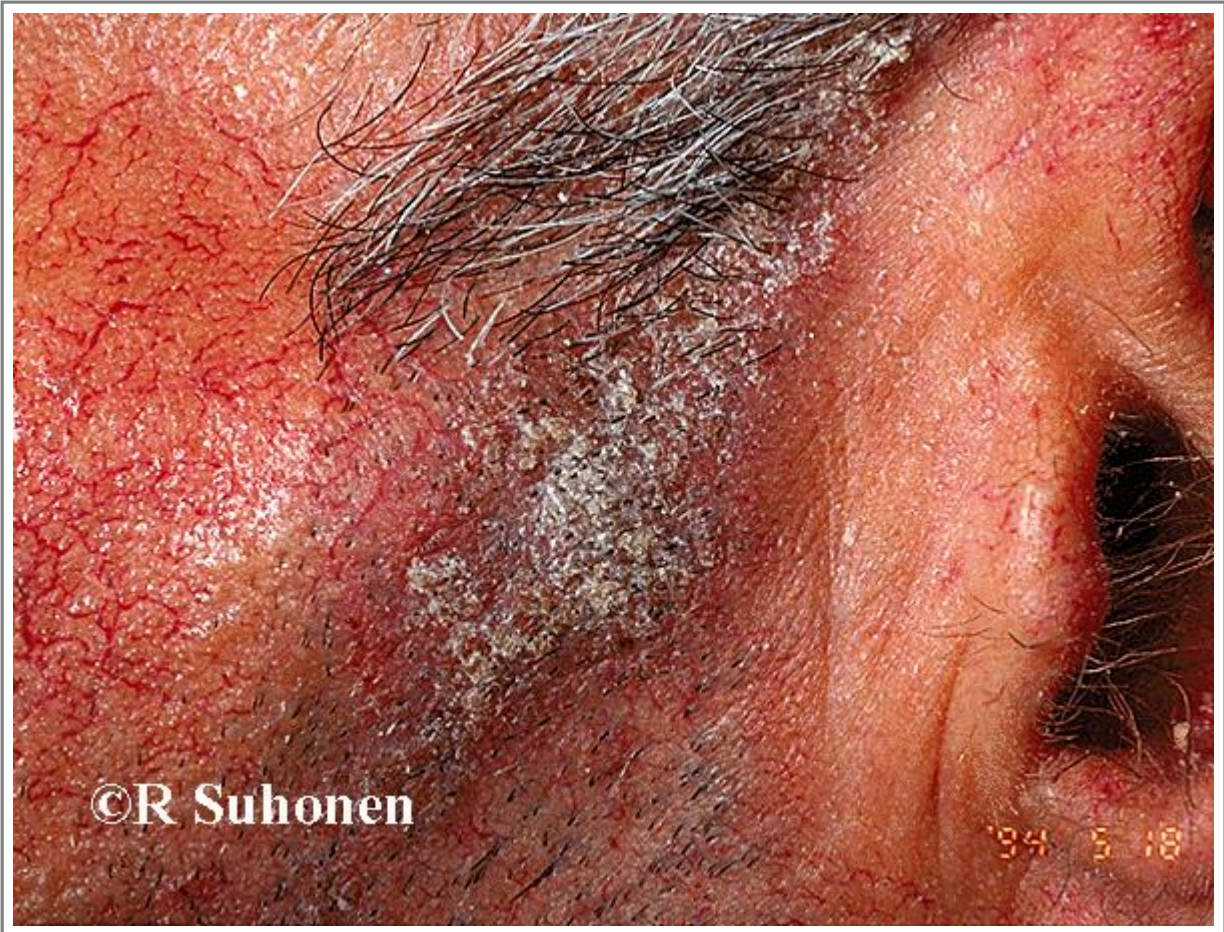
Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen

- [Зображення 00050](#). Seborrhoeic dermatitis in the nasolabial fold.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00048](#). Seborrhoeic dermatitis on the preauricular hairy skin.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00055](#). Seborrhoeic dermatitis on the preauricular and scalp area.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00060](#). Seborrhoeic dermatitis in the midline region of the back skin.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00535](#). Seborrhoeic dermatitis in the axilla.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00998](#). Seborrhoeic eczema in the gluteal cleft.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen

- [Зображення 00049](#). Seborrhoeic dermatitis on the scrotal skin.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 01216](#). Seborrhoeic dermatitis in the groin.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen Suvi Cajanus
Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00053](#). Seborrheic dermatitis on the penis.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00297](#). Pityriasis amiantacea.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 01480](#). Ketokonazole shampoo in the treatment of seborrhoeic dermatitis.
Дата оновлення: 2006-04-17
Рівень доказовості: A
Резюме: Ketoconazole shampoo is effective in the treatment and prophylaxis of seborrhoeic dermatitis.
- [Доказовий огляд 07349](#). Topical anti-inflammatory agents for seborrhoeic dermatitis of the face or scalp.
Дата оновлення: 2014-12-30
Рівень доказовості: B
Резюме: Topical steroids appear to be effective for seborrhoeic dermatitis of the face and scalp in adolescents and adults, with no differences between mild and strong

steroids in the short-term. Treatment with azoles may be as effective as steroids concerning short-term total clearance, but steroid treatment is associated with less erythema or scaling.

- [Доказовий огляд 05069](#). Selenium sulphide shampoo in the treatment of seborrhoeic dermatitis.

Дата оновлення: 2006-04-17

Рівень доказовості: B

Резюме: Selenium sulphide shampoo appears to be effective in the treatment of seborrhoeic dermatitis.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00282 Ключ сортування: 013.015 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-12-12

Автор(и): Alexander Salava Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa
Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian LampeMaarit Green Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії
EBM Guidelines Dermatology

Ключові слова індексу
mesh: Dermatitis, Seborrhoeic mesh: Seborrhoeic dermatitis Seborrhoeic dermatitis mesh: scaling
mesh: topical corticosteroid mesh: corticosteroid emulsion mesh: steroid ointment mesh: steroid solution mesh: Sebum
speciality: Dermatology icpc-2: S86